

РЕШЕНИЕ

№ 122

гр. Смолян, 04.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СМОЛЯН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росица Н. Кокудева

Членове: Петранка Р. Прахова
Зоя Ст. Шопова

при участието на секретаря Мара Ат. Кермедчиева
като разгледа докладваното от Росица Н. Кокудева Въззивно гражданско дело № 20205400500359 по описа за 2020 година

Производството е по чл.258-273 ГПК

С решение №115/19.06.2020г. по гр.д. №581/2019г. Девинският районен съд е **осъдил** Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при Министерство на вътрешните работи, с адрес гр. София, ул. Пиротска № 171А, представлявана от Директора – Николай Николов да заплати на С.С. Ж., с ЕГН *****, от с. Борино, общ. Борино, обл.Смолян сумите: **1 686.66 лева**, на основание чл.178, ал.1, т.3, във връзка с чл.187, ал.5, т.2 ЗМВР, дължимо и неплатено допълнително възнаграждение за положен от ищеца извънреден труд за периода от 23.12.2016г. до 23.12.2019г. и **231.26 лева**, на основание чл.86, ал.1 ЗЗД, обезщетение за забава върху главницата от 1 686.66 лева от 23.12.2016г. / месеца следващ месеца на дължимо плащане/ до 23.12.2019г. включително и законната лихва върху главницата от датата на исковата молба – 30.12.2019г. до окончателно изплащане на вземането и 500.00 лева разноси, на основание чл.78, ал.1 ГПК.Със същото решение е осъдил Главна Дирекция Пожарна безопасност и защита на населението при Министерство на вътрешните работи, с адрес гр. София, ул. Пиротска № 171 А, представлявана от Директора – Николай Николов да заплати държавна такса в размер 117.47 лева и разноси за експертизи в размер 100.00 лева, в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на районен съд – Девин, на основание чл.78 ал.6, във връзка с чл.72 ал.2 ГПК и чл.1 от Тарифа за ДТ по ГПК .

Постъпила е **въззивна жалба** с вх.№1140/03.07.2020г. от Главна

дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - МВР, представлявана от главен комисар Николай Николов - директор, чрез процесуален представител ст.юрисконсулт Светослав С. срещу решение № 115 от 19.06.2020 год. на районен съд - Девин, постановено по гр.дело № 581/2019г. по описа на районен съд - Девин. Счита ,че обжалваното решение е неправилно и необосновано и моли за отмяната му и постановяване на друго, с което искове да бъдат изцяло отхвърлени. Намира че решението е постановено при неправилно тълкуване и прилагане на нормативната уредба, която урежда полагането, отчитането и заплащането на нощен труд от държавни служители, чиито служебни правоотношения са уредени от Закона за министерството на вътрешните работи (Обн. ДВ. бр. 53 от 27 Юни 2014 г.). Процесният период е от 14.01.2017 г. до 14.01.2020 г. В този процесен период твърди ,че е действала Наредба № 8121з-776/29 07.2016г., която урежда реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима за дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в МВР. Организацията на работното време на служителите по чл. 142ал. 1, т. 1 ЗМВР се урежда именно с тази наредба, като е недопустимо прилагането на общите правила установени по Кодекса на труда и НСОПЗ. Всички документи свързани с организацията на работното време, като протоколи и графици се изготвят по посочената наредба и съгласно правилата установени в нея, като е недопустимо прилагането по аналогия на други нормативни актове, както и своеобразното превратно тълкуване „а волята „а законодателя в тази връзка. волята на законодателя в тази връзка Твърди че за да обоснове решението си за субсидиарно прилагане на НСОПЗ районният съд се позовавал на отменена подзаконова уредба и на съждения за празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето „а работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, във връзка със съществото на спора. Счита направеното заключение в мотивите на районния съд за неправилно и необосновано поради факта, че празнота в настоящия случай не е налице. Напротив намира ,че ЗМВР препраща към подзаконовият акт, в настоящият случай именно наредбата. Съгласно разпоредбата на чл. 1 „С тази наредба се определят редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР) и по § 86 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи“. В тази връзка тълкуването и препращането, без изрично това да е записано в нормативния акт, представлява дописване на закона и не може да бъде споделено като правилен извод. Правоотношенията по служба уредени в специален закон са създадени, за да може, поради специфичният статут и служебни задължения на служителите да се постигне баланс между правата и задълженията им

/какъвто намира ,че е настоящия случай с тези по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР/, тъй като тези служители имат специфична функция и съответно специфични и сами по себе си отличаващи се от общите права и задължения. За работещите на сумирано работно време служители по ЗМВР са установени 8-, 12- или 24-часови смени. В разпоредбата на чл. 142, ал. 4 от Кодекса на труда е записано, че максималната продължителност на работна смяна при сумирано изчисляване на работното време може да бъде до 12 часа, като продължителността на работната седмица не може да надвишава 56 часа, а за работниците и служителите с намалено работно време - до 1 час над намаленото им работно време. В настоящия случай твърди ,че ищеца полага труд при работна смяна от 24 часа, а не 12 часа и същата е определена по ЗМВР, а не от КТ. Максималната продължителност на работното време за една смяна, определена в КТ е максимум 12 часа. Това само по себе си доказва, че е несъвместимо да бъде прилаган КТ и НСОПЗ за служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, тъй като техният статут е изключителен и различен от общия, като законодателят е съобразил това с разделянето на служителите по ЗМВР на три групи. Всяка от обособените групи служители има гарантирани права, които от своя страна са скрепени и с различни отговорности и задължения.В решението си съдебният състав отбелязва, че това положение, свързано с отчитането на труда поставя в неравностойно положение държавните служители в МВР, като се позовава и на т. 23 на ТР № 6/06.11.201 Зг. На ОСГТК на ВКСВ тази връзка счита, че направеният извод е неправилен.Първоинстанционният съдебен състав се е позовал на тълкувателно решение, което е свързано със уреждане на въпрос касаещ държавните служители в МВР, които полагат труд и техният статут е уреден по ЗДСл. Твърди ,че в МВР съгласно чл. 142, ал. 1 има три групи служители: 1. държавни служители - полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; 2. държавни служители; 3. лица, работещи по трудово правоотношение. В чл. 142, ал. 2 от ЗМВР е записано, че статутът на държавните служители по ал. 1, т. 1 се урежда с този закон /т.е ЗМВР/. В чл. 142, ал. 4 от ЗМВР е записано, че статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със Закона за държавния служител. В чл. 142, ал. 5 е посочено, че статутът на лицата, работещи по трудово правоотношение, се урежда при условията и по реда на Кодекса на труда и на този закон. В случаите на препращане към кодекса на труда законодателят изрично /пряко/ е посочил съответните разпоредби.В тази връзка моли съда да обърне внимание ,че в тълкувателното решение се говори за ЗДСл, който урежда служебните правоотношения на държавните служители в МВР по ЗДСл, а не държавните служители - полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението, които са различна категория служители и чиито служебни правоотношения и статут са уредени в ЗМВР и подзаконовите актове по прилагането му. Счита че в разгледаното тълкувателно решение се разглежда въпрос свързан със заплащане на държавни такси и не може да се правят допълнителни тълкувания в тази връзка.По отношение на твърдението за поставянето в неравностойно положение на тази група служители счита, че в чл. 48, ал. 5 от Конституцията

на Република България се прогласява, че работниците и служителите имат право на здравословни и безопасни условия на труд» на минимално трудово възнаграждение и на заплащане, съответстващо на извършената работа, както и на почивка и отпуск, при условия и по ред, определени със закон. В тази връзка върховният закон на страната прогласява основните и неизменни права, каквото безспорно е правото на труд, като е оставил на законотвореца да прецени тези права с оглед правоотношението. С оглед спецификата на служебните правоотношения на държавните служители в МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР счита, че са предвидени редица компенсаторни механизми, като допълнително възнаграждение за прослужено време (чл.178, ал.1, т.1 ЗМВР), размер на основния платен годишен отпуск (чл.189, ал.1 ЗМВР), обезщетения за неизползван платен годишен отпуск (чл.234, ал.1 ЗМВР), обезщетения за прекратяване на служебното правоотношение (чл.234, ал.1 ЗМВР), по[1]благоприятен режим на заплащане на извънредния труд по неговата продължителност - до 280 часа за година по чл.187, ал.5,6 и 7 ЗМВР и други. Намира, че това не поставя тези служители в по-неблагоприятно положение. Счита, че заплащането на трудово възнаграждение за положеният нощен труд е със самостоятелна функция и значение.Предвидените условия за разграничение на нощен и извънреден труд в ЗМВР кореспондират и с Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003г. относно някои аспекти на организацията на работното време, включително по въпроса за начина на компенсиране на положеният нощен труд.Счита, че съгласно чл. 46, ал. 2 от ЗНА, когато нормативният акт е непълен, за неуредените от него случаи се прилагат разпоредбите, които се отнасят до подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта. В случая за уредбата на правоотношенията между страните намира, че е приложим ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове. НСОПЗ е подзаконов нормативен акт, издаден по приложение на КТ, поради което не може да се прилага нито субсидирано, нито по аналогия в случаите, когато е налице специална правна уредба и то регламентирана в нормативен акт с ранга на закон.Твърди, че вида и условията за заплащане на възнаграждения, натурални престации и работното време на държавните служители в МВР са предмет на подробна уредба в гл. XV, раздел VI и VII от специалния ЗМВР от 2006 г. В чл. 199 и 200 от ЗМВР-2006 е регламентирана основната заплата: в чл. 201 - допълнителното възнаграждение за продължителна работа, а съгласно чл. 202 ал. 1 се изплащат допълнителни възнаграждения, като следва изброяване на 5 вида възнаграждения. Част от тях са приложими за системата на МВР (т. 1 - изпълнение на специфични дейности), а друга част са сред типичните по Кодекса на труда и Закона за държавния служител (ЗДСл) — за прослужено време; за извънреден труд, постигнати резултати. Съгласно чл. 202, ал. 2 и 3 размерите и условията за изплащането на допълнителните възнаграждения се предвиждат с актове специално за системата на МВР. Със Закона за изменение и допълнение на ЗМВР, обнародван в ДВ, бр. 93 от 2009 г., е добавена ал. 5, според която извън допълнителните възнаграждения по ал. 1 на държавните служители се изплащат и други възнаграждения в случаи, определени със закон или с акт на Министерския съвет. В ДВ, бр. 88/2010 г. в

ал. 1 е въведена т. 5 -възнаграждение за специфични условия на труд, а в края на ал. 5 е добавено за държавните служители от МВР. С новия ЗМВР-2014 уредбата е реорганизирана - старите чл. 201 и 202 по отношение на видовете възнаграждения са обединени в чл. 178; обособен е нов чл. 179, чиято ал. 1 предвижда допълнително възнаграждение за труд през нощта, на официални празници и време на разположение, а ал. 2 и 3 имат общо значение, като ал. 3 възпроизвежда последната редакция на ал. 5 на стария чл. 202. Моли съда да обърне внимание, че законотворческият разум предполага изброяването на видовете възнаграждения да е изчерпателно, в противен смисъл е безсмислено в ЗМВР-2006 да се включва възнаграждение за извънреден труд без посочен размер, ако същото се дължи по силата на Кодекса на труда или ЗДСл. Намира за излишно и прибавянето в ЗМВР-2014 г. на възнаграждение за труд през нощта, в почивни и празнични дни и време на разположение, които също биха следвали от КТ или ЗДСл. Допълнението в чл. 202, ал. 5 ЗМВР-2006, касаеща характера на изброяването, на текста „за държавните служители от МВР” счита, че показва желанието на законодателя недвусмислено да лиши служителите в МВР от допълнителни възнаграждения, определени в други нормативни актове, които не са насочени специално към служители на МВР. Последващото, нарочно добавяне на изричен текст не може да бъде отдадено на нормотворческо излишество. Моли съда да обърне внимание, че нито в ЗДС, нито в ЗМВР има непряко препращане към нормите на КТ и за неуредените в тези закони случаи КТ се прилага „съответно”, а напротив, във всички случаи, в които законодателят е счел, че материята следва да се уреди идентично на тази в КТ, препращането е пряко, чрез посочване на конкретните правни норми. Намира, че нормалната продължителност на нощния труд в МВР е регламентирана в законовата норма на чл. 187, ал. 3, изречение последно от ЗМВР. Нормата на чл. 187, ал. 3, изречение последно от ЗМВР определя, че продължителността на нощния труд по ЗМВР е осем часа, а не седем часа, както е за работещите по трудово правоотношение. Намира, че това е идеята на законодателя и смисъла на тази норма. Иначе тя би била напълно излишна, защото нощен е трудът (и по КТ, и по ЗДСл и по ЗМВР и други специални закони) полаган между 22 часа и 6 часа. Законодателят отбелязва, че работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, което счита, че е достатъчно ясно и ненуждаещо се от коментар, че е имал в предвид, с това пояснение, че трудът през нощта за тези служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е осем часа. Освен това те полагат труд на 24-часови смени като този труд е по график, същият е изплатен и не може да става дума за претенция за извънреден труд. С оглед на горното нормалната продължителност на дневното работно време на държавните служители в МВР е 8 часа (чл. 187, ал. 1 от ЗМВР), а положения труд през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период. Поради това намира, че съотношението на нормалната дневна продължителност на работното време (чл. 187, ал. 1 ЗМВР) към нормалната продължителност на нощния труд по ЗМВР (чл. 187, ал. 3) е 8 часа : 8 часа, което е равно на коефициент 1, а не както е по КТ - 8 часа : 7 часа, което е равно на 1,143. За държавните служители, чиито служебни

правоотношения са уредени от ЗМВР, какъвто е ищецът, когато положеният нощен труд е в рамките на 8 часова продължителност, той не се трансформира в дневен такъв, а се заплаща по смисъла на Заповед № 8121з[1]791/28.10.2014 г. на министъра на вътрешните работи по 0,25 лв. на час. Поради това намира, че мотивите на съда за приложимост на НСОРЗ към предмета на този спор са несъстоятелни. Не се доказва, че е налице и неизплатен извънреден труд за съответното тримесечие. Счита, че на ищеца са били изплатени всички суми. Моли съда да обърне внимание, че районният съд не е мотивирал по никакъв начин извода си, на който се основава решението, че при преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен на ищеца се дължи заплащане като извънреден труд. Видно от горното счита, че не се прави разлика между нощен и извънреден труд по ЗМВР. Съгласно цитираното писмо на МТСП „когато нормалната продължителност на дневното работно време е 8 часа (чл. 136, ал. 3 КТ) и нормалната продължителност на нощното работно време е 7 часа (чл. 140, ал. 1 КТ), отношението е 8 ч./7 ч., т.е. коефициентът за превръщане на нощните часове в дневни е равен на 1,143. Целта на този коефициент счита че е да определи така възнаграждението на работника или служителя, че когато той работи 7 часа през нощта, да получава трудово възнаграждение за 8 часа. Следователно в тези случаи работникът или служителят не работи извънредно по смисъла на чл. 143, ал. 1 КТ. Получените часове в повече при преизчисляването на дневния и нощния труд намира, че създават неточно разбиране за наличието на извънреден труд. Извънреден труд би бил налице само ако работниците и служителите действително работят извън установеното за тях работно време. Поради това дори и при прилагането на общите трудови норми, на чието съдържание ищецът се позовава, за да обоснове претенцията си, намира, че е недопустимо преизчисляването на часовете нощен труд с коефициент 1,143 да служи за генериране на извънреден труд. Намира, че за работещите по трудово правоотношение разпоредбите от НСОРЗ, на които ищецът основава иска си - чл. 8 и чл. 9, ал. 2, се прилагат едновременно с правилата за заплащане на нощния труд, т.е. при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1,143 и за същите тези нощни часове се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд. /Решение № 14 от 27.03.2012 г. по гр.д. № 405/2011 г., ГК., IV г.о. на ВКС/. Обратното решение, което е възприето от първоинстанционния съд — при преизчисляване на часовете нощен труд с коефициент 1,143 получените допълнителни часове да се заплащат като извънреден труд би поставило в по-неблагоприятно положение работещите по трудови правоотношения спрямо служителите, чиито служебни правоотношения са регламентирани от ЗМВР. Да се извърши преизчисляване на часовете нощен труд към дневни такива с коефициента, посочен от ищеца и получен от съотношението на продължителността на дневния труд и продължителността на нощния труд, регламентирана в КТ и приложима за лица, работещи по трудово правоотношение, намира, че би означавало с неприложим към материята подзаконов акт да бъде дерогирано действието на законовата норма, в случая чл. 187, ал. 3 ЗМВР, която

регламентира специалната 8-часова продължителност на нощния труд за лицата, назначени по ЗМВР и работещи на смени, което е недопустимо и противоречи с принципа на йерархия на нормативните актове. Моли с оглед на гореизложеното въззивният съд да се произнесе с решение, с което да бъде отменено изцяло като неправилно и необосновано постановеното от първоинстанционния съд. Ако въззивният съд се произнесе в полза на ищеца, то прави изрично възражение за **прекомерност** на разноските, включително и на претендирания адвокатски хонорар на другата страна. Моли да бъдат присъдите направените по делото разноски и юрисконсултско възнаграждение в минимален размер.

В законният срок е **постъпил писмен отговор** с вх. №1249/22.07.2020г. от С.С. Ж. чрез адв. А.Ш.-, която намира че въззивната жалба е неоснователна и моли съда да потвърди изцяло като законосъобразно обжалваното решение по подробни съображения, които излага в писмения отговор. Претендира разноски за доверителя и за въззивната инстанция.

В съдебно заседание пред окръжен съд – Смолян жалбоподателят ГД „Пожарна безопасност и защита на населението „МВР гр.София се представлява от юриск.С. ,който поддържа изцяло въззивната жалба Моли въззивният съд да отмени решението на районен съд Девин и отхвърли предявените искове като неоснователни и недоказани. Представя подробна писмена защита. Претендира юриск. възнаграждение В случай че въззивният съд се произнесе в полза на ответната страна ,прави възражение за прекомерност

Смолянският окръжен съд намира ,че въззивната жалба е **процесуално допустима**. Депозирана е от надлежно упълномощен процесуален представител в законният срок , с внесена държавна такса и при наличие на правен интерес от търсената защита.

Разгледана по същество е **неоснователна** по следните съображения:

Предявени са от С.С. Ж. срещу Главна Дирекция Пожарна безопасност и защита на населението“ –МВР гр.София главен иск с правно основание чл.178, ал.1, т.3, във връзка с чл.187, ал.5, т.2 ЗМВР и акцесорен иск с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД.

Смолянският окръжен съд констатира ,че гр.д. №581/2019г. по описа на районен съд –Девин е образувано е по предявен иск от С.С. Ж. от с. Борино, общ. Борино, обл. Смолян, чрез адв. А.Ш.- против Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението „при Министерство на вътрешните работи, с адрес гр. София, ул. Пиротска № 171 А, представлявана от Директора – Николай Николов, с цена на иска по чл.178, ал.1, т.3, във връзка с чл.187, ал.5, т.2 ЗМВР – 1 686,66 лева, след допуснатото изменение на иска , по чл.86, ал.1 ЗЗД – 220.00 лева, ка то сумата от 1 686,66 лева, представляваща допълнително възнаграждение за извънреден труд в размер на 320 часа, положен през периода **23.12.2016г. - 23.12.2019г.** и сумата от 231.26 лева, представляваща мораторна лихва върху тази сума за периода - 23.12.2016г. до 23.12.2019г., ведно със законната лихва върху главницата,

считано от датата на исковата молба – 30.12.2019г. до окончателното им изплащане, както и бъдат заплатени и сторените по делото разноси от ищеца.

В първата инстанция е била назначена , изслушана , приета и неоспорена съдебно-счетоводна експертиза ,която установява ,че ищеца Спас Ж. за периода от 23.12.2016г. до 23.12.2019г. е осъществявал трудовата си дейност по утвърдени графици, при дневни и нощни смени, при сумарно изчисляване на работното време, съгласно чл.187, ал.3 ЗМВР. Часовете положен труд 1 629 не са преобразувани към дневни, но има заплащане по 0.25 лева на час. Положените 1 629 часа нощен труд, съобразно чл.9, ал.2 НСОПЗ се преизчисляват към дневни, с коефициент **1,143**. Вещото лице установява ,че за процесния период на ищеца не е изплащано допълнително възнаграждение в резултат на преизчисляването. Нощният труд приравнен с дневен, с коефициент 1,143 ,който се равнява на **1 862 часа**. За разликата от 233 часа се полага брутно възнаграждение в размер на 1 686.66 лева, формирана от основната заплата на ищеца по периоди и нормативно определените работни дни за всеки отработен месец с увеличение 50 %. Размера на основното месечно възнаграждение вещото лице установява ,че е: от 01.12.2016г. – 31.12.2017г. - 682.00 лева; от 01.01.2018г. - 28.02.2018г. – 737.00 лева; от 01.03.2018г. - 31.12.2018г. - 818.00 лева и от 01.01.2019г. - 900.00 лева. Трудовите възнаграждения се изплащат на 22 - 23-то число на текущия месец. За периода 23.12.2016г. до 23.12.2019г. са изработени 204 нощни смени, съгласно графиците и протоколите, които се равняват на 1 629 часа. Вещото лице дава заключение ,че отработеният нощен труд в размер **1 629 часа** не е превръщан в дневен труд. Нощният труд не е превръщан в дневен и не е бил умножаван с коефициент. Нощният труд на ищеца в размер на 1 629 часа, преизчислен в дневен труд с коефициент 1.143, съгласно чл.9, ал.2 НСОПЗ се равнява на 1 862 часа. Не е изплащано допълнително възнаграждение в резултат на преизчисляването на нощния труд в дневен. Допълнителното възнаграждение е в размер на **233 часа** за 1 124.44 лева и увеличен като извънреден труд представлява 1 686.66 лева. Размерът на обезщетението за забава, считано от 23.12.2016г., месеца, следващ месеца на дължимото плащане до 23.12.2019г. е размер на 231.26 лева.

Смолянският окръжен съд намира, че обжалваното решение на районен съд –Девин следва да се потвърди, като се имат предвид изложените от районния съд мотиви на основание чл.272 ГПК. По оплакванията в жалбата и допълнителните доводи с оглед решението от 24.02.2022 г. на СЕС по дело С-262/2020, заради което делото е било спряно, настоящият състав съобразява следното: Съгласно чл. 176 от ЗМВР брутно трудово възнаграждение на държавните служители в МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, между които по чл. 178 ал. 1 т. 3 от ЗМВР е възнаграждението за извънреден труд. Редът за организацията и разпределението на работното време, за неговото отчитане, за компенсиране работата на държавните служители извън редовното работно време и др. се определя на основание чл. 187 ал. 9 от ЗМВР /преди изменението с ДВ бр. 60/07.07.2020 г./ от министъра на вътрешните работи.

Съгласно чл. 31 ал. 2 от Наредба № 8121з[1]407/11.08.2014 г., в сила от 19.08.2014 г. до 02.08.2016 г., при сумарно отчитане на работното време се прилага коефициент 0.143 на общия брой часове положен труд между 22.00 и 06.00 часа за отчетния период. Действалите през исковия период от време наредби съответно № 8121з-592, в сила от 01.04.2015 г., отменена с решение на ВАС от 11.07.2016 г. по адм. Дело № 5450/2016 г., и № 8121з-776/, в сила от 02.08.2016 г., отменена с решение на ВАС 10.12.2019 г. по адм. дело № 8601/2019 г., не регламентират отчитане на отработените часове нощен труд с коефициент, аналогичен на чл.31, ал.2 от предходната наредба. При липса на изрична законова регламентация и при предвиденото сумарно отчитане на отработените часове, но непосочен алгоритъм за преизчисляване, следва субсидиарно да се приложи разпоредбата на чл. 9 ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Прилагането на НСОПЗ следва и от принципа, че размерите на допълнителните възнаграждения не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство. Съгласно чл. 9 ал. 2 от НСОПЗ при сумарно изчисляване на работното време, нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за дневно отчитане на работното време. Приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1,143, получен при деление на нормалната продължителност на дневното /8 часа/ и нощното работно време /7 часа/. Противното разбиране, че в действащите наредби от 25.05.2015 г. и 29.07.2016 г. не се съдържа текст, който да предвижда заплащането на положен нощен труд да се увеличава с коефициент 1,143, т.е. 7 часа нощен труд да се приравняват на 8 часа дневен, а е предвидено 8 часа нощен труд да се равняват на 8 часа дневен труд, би поставило държавните служители в системата на МВР в неравностойно положение като спрямо останалите държавни служители, така и спрямо служителите и работниците по трудово правоотношение, които получават допълнително възнаграждение за извънреден труд. В този смисъл и Решение № 311/08.11.2019 г. по гр. д. № 1144/2018 г. на ВКС, което е с предмет заплащане на други допълнителни възнаграждения на държавни служители в МВР, но дава принципно разрешение за субсидиарно прилагане на друг закон при липса на изрично уредено заплащане в ЗМВР; посочено е, че положителния отговор на въпроса за приложение на субсидиарни разпоредби е в съответствие с основния принцип на равенство и недопускане на дискриминация, закрепен в чл. 6 от Конституцията на РБ и чл. 14 от ЕКЗПОЧС. Следва да намери приложение принципът за законност, уреден в разпоредбата на чл. 5 от ГПК – когато съдът констатира непълнота или неяснота на закона, следва да приложи общия им разум и да основе решението си на основните начала на правото, обичая или морала.

Неоснователен е доводът, че положените от ищеца часове нощен труд следва да бъде заплатени само с по 0,25 лева на час. На държавните служители в МВР се изплащат допълнителни възнаграждения за полагане на труд през нощта от 22:00 до 6:00 ч., като условията и редът за изплащане на тези допълнителните възнаграждения се определят с наредба вътрешните

работи, а техният размер – с негова заповед (чл. 179, ал. 1 и ал. 2 ЗМВР). Съгласно т. 1 от Заповед № 81213-791 от 28.10.2014 г. и отменящата я Заповед № 81213-1429 от 23.11.2017 г. за всеки отработен час през нощта или за част от него между 22, 00 и 06, 00 ч. на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер 0, 25 лв. Тази специална разпоредба съответства на общото правило на чл. 8 от НСОПЗ, съгласно което за всеки отработен нощен час или за част от него между 22, 00 ч. и 6, 00 ч. на работниците и служителите се заплаща допълнително трудово възнаграждение за нощен труд в размер не по-малък от 0, 25 лв. Разпоредбата на чл. 9 ал. 2 от НСОПЗ предвижда при сумирано изчисляване на работното време нощните часове да се превръщат в дневни с коефициент, равен на съотношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Следователно разпоредбите на чл. 8 и чл. 9, ал. 2 НСОПЗ се прилагат едновременно, без едната да изключва приложението на другата. Т.е., при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1, 143 и за същите тези нощни часове се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд. В този смисъл е решение № 14 от 27.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 405/2011 г., IV г. о., ГК/. Поради това приложението на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ не се изключва от обстоятелството, че ответника може да е изпълнил задължението си да заплати на ищеца допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0, 25 лева за всеки отработен час през нощта. В чл. 188, ал. 2 ЗМВР е посочено, че държавните служители, които полагат труд за времето между 22. 00 ч. и 6. 00 ч., се ползват със специалната закрила по КТ, т. е. би могло да се приеме директно препращане и към чл. 140, ал. 1 КТ (а не само към ал. 4 на този текст), приложимо и за служителите на МВР, тъй като за един от елементите на специалната закрила по КТ следва да се приеме и установената намалена продължителност през нощта в сравнение с дневната продължителност на работното време. Ако не се приеме гореизложеното във връзка с приложението на чл. 188, ал. 2 ЗМВР, то празнотата може да бъде преодоляна по реда на чл. 46, ал. 2 ЗНА – аналогия на закона (извеждане на правило относно неуреден случай въз основа на изрично уредена сходна хипотеза), като се приложи общата уредба на трудовите правоотношения в тази насока. В случая следва да се отчете, че въззиваемия е лице със статут на държавен служител – чл.142, ал.1, т.1 от ЗМВР. По отношение на работното време, почивките и отпуските на държавните служители чл. 50а, ал. 2 ЗДС предвижда субсидиарно приложение на КТ относно допустимостта, продължителността, отчитането и заплащането на извънредния труд. ЗДС и ЗМВР и горните две наредби съдържат специални норми, уреждащи ограничен кръг специфични правоотношения, а именно тези, засягащи лицата със статут на държавни служители и лицата от структурите на МВР. Както ЗДС, така и ЗМВР могат да регламентират отношения, уредени от институтите на КТ, по начин, различен от уредбата на Кодекса, но не такъв, че да бъде влошено положението на лицата, спрямо които се отнасят правните разрешения, предвидени по КТ. Неоснователно е оплакването за неправилност

на приетото от СМРС, че определеният максимален брой часове нощен труд от 8 часа съгласно чл. 187, ал. 3, изречение последно ЗМВР, Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. И Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г., не установява нормална продължителност на нощния труд, а само определя максималния брой часове нощен труд, допустим за полагане от служителите по ЗМВР. В чл. 187, ал. 3 изречение последно ЗМВР /до изменението с ДВ бр. 60/07.07.2000 г./, на която разпоредба, е посочено, че при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22, 00 и 6, 00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24- часов период. От тълкуването на същата не би могло да се направи извод, че тя определя продължителността на нощния труд по ЗМВР, която да е осем часа, а не седем часа, както е за работещите по трудово правоотношение, което да налага приложението на коефициент 1, а не на коефициент 1, 143. По-скоро нормата разрешава полагане на нощен труд средно в размер на 8 часа за всеки 24-часов период, без да изключва приравняването му към дневния и съответно, без да изключва приложение на правилата за заплащане на извънреден труд, когато такъв е положен. От друга страна, съгласно чл. 187, ал. 1 ЗМВР /до изменението с ДВ бр. 60/07.07.2020 г./, нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица (така е посочено и в чл. 2 ал. 1 от трите Наредби от 2014 г., 2015 г. и 2016 г.). Тълкуването на тази разпоредба налага аналогични правни изводи на тези по приложението на чл. 136 ал. 1 -3 КТ, според които нормалното работно време е установено за работния ден и за работната седмица, като за работния ден то е продължителността му в рамките на едно денонощие - 8 часа, а за работната седмица, която е 5-дневна - 40 часа, като продължителността на работния ден е установена с оглед на дневната, а не на нощната част от денонощието. Работното време се дели на два вида: дневно (или денно), при което трудът се полага през денната част на денонощието, и нощно работно време, при което трудът се полага през нощната част на денонощието, което от своя страна е обусловило и отделната регламентация на нощния труд в чл. 140, ал. 1 КТ. Сумираното изчисляване на работното време е форма на отчитане на работното време, при която установената нормална продължителност на работното време се спазва средно за определен по продължителен период от време, който в процесния случай е тримесечен. В тази насока от неоспореното заключение по счетоводната експертиза е видно, че с оглед броя на нощните смени, всяка от по 8 часа, след превръщането на отработените нощни часове в дневни, полученият брой часове надхвърля установеното работно време, поради което разликата се явява извънреден труд. Т.е., при съпоставката с общия брой нощни часове за периода като норма часове, разликата от 252,86 часа е извън тази норма и представлява извънреден труд. Поради това въззивният съд намира, че липсва смесване на понятията „нощен труд“ и „извънреден труд“ от 24.02.2022 г. на съда на ЕС по дело С-262/2020, образувано по преюдициално запитване от РС- Луковит по дело със същия предмет на спора. С това решение не се отговаря конкретно на основния спорен по настоящето дело въпрос относно приложимостта на общата правна

уредба на трудовите правоотношения и в правоотношенията с държавните служители в МВР, доколкото в обхвата на компетентността на СЕС са включени общностните норми и вътрешноправните разпоредби, които съдържат такива норми, а не националното право и функцията на този съд е не да тълкува националните правни норми. Независимо от това следва да се подчертае, че съдът на ЕС е достигнал до същите правни изводи, въз основа на които по-голяма част от българските съдилища (в това число и настоящият) до този момент са постановили решенията си, а именно: че чл.8 и чл.12,б.„а“ от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 04.11.2003 г. Относно някои аспекти на организацията на работното време трябва да се тълкува в смисъл, че не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор, като полицаите и пожарникарите, е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, но при всички случаи в полза на тези работници трябва да има други мерки за защита, под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд. Посочено е, че Директива 2003/88/ЕО, макар да не налага да се приеме особена норма, която специфично да урежда нормалната и пределна продължителност на нощния труд, задължава държавите-членки да следят да е гарантирано спазването на принципа за защита на безопасността и здравето на работниците, като в полза на полагащите нощен труд работници да има други мерки за защита. В т.79 от решението на СЕС е посочено, че „ако не е основана на обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различните категории работници, намиращи се в сходно положение, би била несъвместима с правото на съюза и би налагала в такъв случай националният съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба на първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право и приложи признатите от последното тълкувателни методи, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и да достигне до разрешение, съответстващо на преследваната от нея цел.Както е установено по делото и в натрупана съдебна практика, в ЗМВРтакива мерки не са предвидени поради липсата на изрична регламентация за възможността положеният труд да бъде адекватно възмезден. В тази връзка се твърди от процесуалния представител на жалбоподателя в писмената защита, че са предвидени такива мерки – т.нар. "компенсаторни механизми“, като това, че служителите, които са първа категория труд, ползват привилегиите по чл.69 от КСО, че имат 30 дни платен годишен отпуск и за всяка прослужена година получават по 1 ден допълнително до достигане на 40 дни годишен отпуск, че получават обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение, че получават допълнително възнаграждение за прослужено време, че имат по-благоприятен режим за заплащане на извънредния труд, че имат право на почивки в работния ден, на междудневна, междуседмична и почивка в

празнични дни, че получават допълнително възнаграждение за храна и ободряващи напитки. За тези допълнителни материални стимули и нематериални блага, предвидени в ЗМВР за служителите, обаче не може да се приеме, че представляват допълнителна защита или обезщетение по смисъла на Директивата и решението на СЕС по преюдициалното запитване. Тези придобивки ползват всички служители на МВР, а не само полагащите нощен труд, поради което на тях не може да се придава качеството на обезщетение, след като не са насочени специално към категорията служители, полагащи нощен труд, нито пък се предоставят поради и съобразно продължителността на труда им през нощта, а обхващат всички, работещи в системата на МВР. Следователно, с оглед даденото от СЕС разрешение, нощният труд на служителите по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР следва да бъде обезщетяван, но в специалния ЗМВР и наредбите по неговото прилагане не е предвидено такова обезщетение, което да компенсира своеобразната тежест на нощния труд, нито пък има методология за изчисление на такова обезщетение, каквато е имало в отменената Наредба от 2014 г. В решението на СЕС е изложено, че липсата на механизъм в следващите наредби от 2015 и 2016 г. За преобразуване на нощните часове в дневни се обяснява със съображения от правен и икономически порядък, но подобен аргумент видимо не отразява допустимата от закона цел, годна за обоснове разглежданата в главното производство разлика в третирането на работниците от частния и от публичния сектор, в частност полицаяте и пожарникарите.

Поради това ще следва да бъде потвърдено обжалваното решение като законосъобразно и обосновано постановено .

На основание чл.78, ал.1 ГПК жалбоподателят следва да бъде осъден да плати на въззиваемия направените от последния разноски във въззивното производство ,представляващи адв. възнаграждение за адв.А.Ш.-пълномощник на Спас Ж. по представен списък на разноските в размер на 500 лева лева. Неоснователно е възражението за прекомерност на това възнаграждение.Пълномощникът на въззиваемия е изготвил писмен отговор на въззивната жалба ,изготвил е подробна писмена защита и затова жалбоподателят следва да поеме пълния размер на тези разноски.

По изложените съображения Смолянският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 115/19.06.2020 г. по гр.дело № 581/2019 г.по описа на районен съд Девин , като законосъобразно и обосновано постановено.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението “ при МВР – София, да заплати на Спас С. Ж. ,ЕГН-*****, направените във въззивното производство разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 500/петстотин/лева.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване поради ограничението по чл.280, ал.3, т.1, пр.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____